

ΔΗΜΟΦΩΝ

Χρόνια
Πολλά!!!

7 βήματα
για την
ευτυχία

Na Σκέπτεσαι Λιγότερο, Na Αισθάνεσαι Περισσότερο
Na Σκυθρωπάζεις Λιγότερο, Na Χαμογελάς Περισσότερο
Na Μιλάς Λιγότερο, Na Ακεύς Περισσότερο
Na Κρίνεις Λιγότερο, Na Αποδέχεσαι Περισσότερο
Na Κοπάς Λιγότερο, Na Ενεργείς Περισσότερο
Na Παραπονέσαι Λιγότερο, Na Έκπιμάς Περισσότερο
Na Φοβάσαι Λιγότερο, Na Αγαπάς Περισσότερο

Βλέπε το αγγλικό αντίστοιχο εδώ:
<http://eaglestefanos.blogspot.gr/2012/12/7-steps-to-happiness.html>

~ Doe Zantamata ~

Η Χριστού Γέννηση & η Μονή Δαφνιου από τον Στέλιο Μουζάκη, σελ. 2-3

Παιδική Λογοτεχνία από την Ελένη Α. Ηλιά, σελ. 4-6

Κοινωνία από τον gerasimo-memoryland, σελ. 7

Λογοτεχνία από τον Θεωνά Χαρατσή, σελ. 8-9

Παρουσίαση βιβλίου, σελ. 9-10

Πολιτιστικά Δρώμενα από τον Ταξιάρχη Βασιλάκο, σελ. 11

Περιβάλλον & Φυσικές καταστροφές από την Κατερίνα Βασιλάκου, σελ. 12

2•κοινωνία & άλλα

ΤΟ ΔΗΜΟΦΩΝ
νοέμβριος-δεκέμβριος 2012

ΔΗΜΟΦΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Σύλλογος Παιοτικής & Πολιτιστικής
Αναβάθμισης Δυτικής Αττικής
"Ο ΔΗΜΟΦΩΝ"

ΕΚΔΟΤΗΣ

Παναγιώτης Δημητρούλης
(Κιν.: 6977.781.753)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΩΝ/ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Καροπούλης Βασιλής

Καροβέση Ελένη

Παπαϊωάννου Παναγιώτης

Υπεύθυνοι Ιστοδελίδας

Λαϊνάς Παναγιώτης -

Μποχάρτζας Γεώργιος

Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων

Κωνσταντίνα Πέππα

Τηλ./Fax: 210.55.58.291

Προεκπύπωση - Σελιδοποίηση

Μήτσου - Ταϊάμη Κατερίνα

Πτυχ. Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών

Ταχυδρομική Διεύθυνση

28ης Οκτωβρίου 3, 196 00

Μάνδρα Αττικής

Τηλ.: 210.55.56.507

e-mail: info@dimofon.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Λογ/αμού

5170039501733

Ετήσια Συνδρομή Μελών

Ιδιώτες: 10 Ευρώ

Οργανισμοί / Εταιρείες: 25 Ευρώ

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις εκείνων που τα υπογράφουν. Επιτρέπεται η τυπωματική ή ολική αναδημοσίευση άρθρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η πηγή τους. Η ύλη για το τεύχος "έκλεισε" από 19/12/2012

Παρακαλούμε να στέλνετε το αντίγραφο της κατάθεσης στο fax του Συλλόγου ή ταχυδρομικώς για ενημέρωση. Ο "ΔΗΜΟΦΩΝ" ανταλλάσσεται με όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεκούμενου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο των Συλλόγου

"Ο Δημοφών" ελ.

η συντακτική ομάδα του λεπιδοβικού,
εύχοντας αλόφυχα στους αναγνώστες
τους φίλους και στα μέλη του

"Χρόνια Πολλά, Υγιές, Ευτυχισμένο
ελ. Δημονυργικό το 2013"

Η Χριστού Γέννηση και η Μονή Δαφνίου

Ερχονται Χριστούγεννα. Έχει μεγάλο ενδιαφέρον να κάνουμε μια βόλτα μέχρι την κοντινή μας μονή του Δαφνίου και να σταθούμε να θαυμάσουμε τις υπέροχες μωσαϊκές παραστάσεις της, που κοσμούν τους τοίχους της. Με την ευκαιρία των εορτών, θα σχολιάσουμε σύντομα τις απαρχές της απεικόνισης της του Χριστού Γέννησης βασιζόμενοι σε ένα από ωραιότερα δείγματα της μεσοβυζαντινής βυζαντινής τεχνικής. Τη Γέννηση στη μονή του Δαφνίου.

Το καθολικό της Μονής ιδρύθηκε περί το 1080, πάνω σε έναν παλαιοχριστιανικό ναό, τρίκλιτη βασιλική, του 6^{ου} αιώνα, κοντά στα ερείπια του ναού του Δαφναίου Απόλλωνα ο οποίος είχε καταστραφεί από τους Γότθους το 395. Από τους κίονες ιωνικού ρυθμού του αρχαίου ναού έχει διασωθεί μόνο ένας. Τυπολογικά ανήκει στον οκταγωνικό τύπο, μια παραλλαγή των σταυροειδών ναών. Θεωρείται ως το λαμπρότερο βυζαντινό μνημείο στην Αττική, κυρίως για τα ψηφιδωτά του που είναι σύγχρονα με τη κτίση του καθολικού.

Στις αρχές του 12^{ου} αι. στον κυρίως ναό προστέθηκε εξωνάρθηκας σε μορφή ανοικτής στοάς ο οποίος αργότερα καταστράφηκε. Την Άνοιξη του 1205, εμφανίζονται και εγκαθίστανται στην Αθήνα οι Φράγκοι ιππότες. Το 1205 ο

Φράγκος Δούκας των Αθηνών Otto de la Roche (1205-1311) της Βουργουνδίας, παραχώρησε τη μονή στους Κιοτερκιανούς μοναχούς από το Αβαείο του Belevaux. Οι Γάλλοι μοναχοί ανοικοδόμησαν τον εξωνάρθηκα, πρόσθεσαν έναν περίβολο γύρω από το μοναστήρι καθώς και άλλες αλλαγές μέχρι την εκδίωξή τους από τους Τούρκους. Το 1458 η μονή παραδόθηκε στους Οθωμανούς και επέστρεψε πάλι στους ορθόδοξους Έλληνες μοναχούς. Τότε φιλοτεχνήθηκαν και οι αποσπασματικά σωζόμενες τοιχογραφίες στον κυρίως ναό. Με το πέρασμα όμως των αιώνων η μονή ερημώθηκε.

Από τις άριστα διατηρημένες μωσαϊκές παραστάσεις του, εκτός από τον Παντοκράτορα στον τρούλο που είναι των αρχών του 11^{ου} αι., θα ασχοληθούμε με τη παράσταση της Γέννησης η οποία καλύπτει το νοτιοανατολικό ημιχώνιο του καθολικού του τέλους του 11^{ου} αι. Έχει όμως ενδιαφέρον να θυμηθούμε το πώς περιγράφεται η Γέννηση στα Ευαγγελικά κείμενα όπως στο κατά Λουκά Ευαγγέλιο (Β' 7-16):

· Και ἐτεκε τον ιιόν αυτής τον πρωτότοκον, και εσπαργάνωσεν αυτόν και ανέκλινεν αυτόν εν τη φάτνη διότι ουκ η αυτοίς τόπος εν τω καταλύματι. Και ποιμένες ἡσαν εν τη χώρᾳ τη αυτή αγραυλούντες και φυλάσσοντες φύλακας της νυκτός επι την ποιμνη αυτών και ιδού ἀγγελος Κυρίου επέστη αυτοίς και δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αυτούς, και εφοβήσθησαν φόβον μέγαν· και είπεν αυτοίς ο ἀγγελος, μη φοβείσθε ιδού γαρ ευαγγελίζομαι υμίν χαράν μεγάλην, ήτις έσται παντί τω λαώ, ότι ετέχθη υμίν σήμερον σωτήρ, ος εστι Χριστός Κύριος, εν πάλει Δαιδαλος και τούτο υμίν το σημείον ευρήστε βρέφος εσπαργανωμένον, κείμενον εν φάτνῃ και εξαίφνης εγένετο συν τω αγγέλω πλήθος στρατιάς

ουρανίου αινούντων τον Θεόν και λεγόντων δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη, εν ανθρώποις ευδοκία και εγένετο ως απήλθαν απ' αὐτῶν εἰς τον ουρανόν οι ἄγγελοι, και οι ἀνθρώποι οι ποιμένες εἴπον προς αλλήλους δέλθωμεν δῆ ἡώς Βηθλεέμ και ιδώμεν το ρήμα τούτο το γεγονός, ο Κύριος εγνώρισεν ημίν. Και ἥλθον σπεύσαντες, και ανεύρον την τε Μαριάμ και τον Ιωσήφ και το βρέφος κείμενον εν τῇ φάτνῃ.

Επίσης το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο (Β', 9-11) συμπληρώνει: «καὶ ιδού ο αστήρ ον είδον εν τῃ ανατολῃ προήγεν αυτούς, ἡώς ελθών ἐστη επάνω ου ην το παιδίον· ιδόντες δε τον αστέρα εχάρησαν χαράν μεγάλην σφοδρά, και ελθόντες εις την οικίαν είδον το παιδίον μετά Μαρίας της μητρός αυτού, και πεσόντες προσεκύνησαν αυτώ και ανοίξαντες τους θησαυρούς αυτών προστήνεγκαν αυτώ δώρα, χρυσόν και λίβανον και σμύρναν».

Αναφέρουν, λοιπόν, ρητά τη φάτνη, τους ποιμένες, τους μάγους, τους αγγέλους, το αστέρι. Λέπει από τις περιγραφές το σπήλαιο, που συναντάται αργότερα κατά τους μεσοβυζαντινούς χρόνους στα κοντάκια και τους ύμνους.

Κατά τους μεσοβυζαντινούς χρόνους η απεικόνιση της Γέννησης ολοκληρώνεται εικονογραφικά, ενσωματώνοντας μια σειρά από παραστάσεις. Θεματικά λαμβάνει, πλέον, το γνωστό τύπο με τη φάτνη στο βραχώδες σπήλαιο, τη Θεοτόκο ανακελιμένη δίπλα στη φάτνη και τα συνοδευτικά του κεντρικού γεγονότος επεισόδια, που ξεχωρίζουν μεταξύ τους με τις πτυχώσεις του ορεινού τοπίου. Η Φάτνη εικονίζεται στον τύπο της σαρκοφάγου και μέσα το Θείο Βρέφος φασκωμένο, στοιχείο που παραπέμπει και προεικονίζει τη μελλοντική ταφή του Κυρίου.

Αξίζει να πούμε δυο λόγια για την απεικόνιση της στάσης της Θεοτόκου. Έχει διατυπωθεί η άποψη ότι η στάση της έχει σχέση με τον ή χωρίς ωδίνες τοκετό, αν και η υμητολογία της εκκλησίας αποφαίνεται με σαφήνεια ότι «τας ωδίνας φυγούσα υπερφυώς» (Δ' οδή κανόνος Ακάθιστου Ύμνου). Στοιχείο που συναντάμε σε παλαιότερες παραστάσεις, όπως στη Γέννηση του καθολικού του Οσίου Λουκά, με τη Θεοτόκο να εικονίζεται ανακαθισμένη και να ακουμπάει το Βρέφος με το δεξεί χέρι. Η στάση της δεν δείχνει την ταλαιπωρία του τοκετού, δηλώνει μάλλον την απουσία των

ωδίνων. Αντίθετα η μισοδαπλωμένη όπως εδώ στην παράστασή μας, θεωρείται ότι απηχεί απόψεις για με ωδίνες γέννηση υποδηλώνοντας περισσότερο τη Σάρκωση ως το ανθρώπινο στοιχείο του ενανθρωπίσαντος Χριστού.

Η παράσταση της Γέννησης του Δαφνίου, χαρακτηρίζεται από έναν έντονο κλασικισμό, ο οποίος γίνεται εμφανής στην απόδοση του τοπίου, στα γαλήνια και με έντονη πλαστικότητα πρόσωπα των εικονιζόμενων μορφών, στην ήρεμη πτυχολογία των ενδυμάτων και στις αρμονικές κινήσεις τους. Η σκηνή διαδραματίζεται σε ένα σχεδόν ειδυλλιακό τοπίο. Το βραχώδες σπήλαιο που φιλοξενεί την Παναγία και τον νεογέννητο Χριστό, με χρυσές ανταύγειες στην κορυφή του από τη λάμψη του αστεριού, περιβάλλεται από χαμηλούς λόφους με περιορισμένη βλάστηση, ενώ κάτω δεξιά ομάδα προβάτων πίνει νερό από ένα ρυάκι. Ο κλασικισμός που χαρακτηρίζει την απόδοση του τοπίου βρίσκεται σε απόλυτη συμφωνία με τις γαλήνιες μορφές της Παναγίας και του Ιωσήφ, καθώς και των τεσσάρων αγγέλων και των δύο βοοκών που γεμίζουν την αιώτερη ζώνη της παράστασης. Οι πτυχολογίες είναι επίσης ήρεμες και ακολουθούν την κίνηση των σωμάτων, οι κινήσεις αρμονικές, ενώ το πλάσιμο των προσώπων χαρακτηρίζεται από έντονη πλαστικότητα.

Γενικά η μεγαλειώδης τέχνη του ψηφιδωτού της μεσοβυζαντινής περιόδου, σε όλη της την έξαρση και δυναμικότητα, με σαφήνεια αλλά και με αναδρομές στα αρχαιοελληνικά πρότυπα, στις παραστάσεις αυτές του Δαφνίου βρίσκεται την ολοκλήρωσή της, εκπροσωπώντας μία από τις τρεις κυριάρχες τάσεις στην εικονογραφία του τέλους του 11ου αιώνα. Από το 1990 αποτελεί μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ.

Ολοκληρώνοντας θέλω να υπενθυμίσω σε όλους τους φίλους και τις φίλες του περιοδικού μας «Ο ΔΗΜΟΦΩΝ», ότι είναι γεγονός πως «Ο Λόγος κατήλθεν εἰς την γην ως το αναμενόμενον ἀστρον του Ιακώβου», απλά εμείς κατά πως μας βολεύει το λησμονούμε. Κλείνοντας, σας εύχομαι Χαρούμενα Χριστούγεννα και ευτυχισμένο το Νέον Έτος 2013.

● ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΟΥΖΑΚΗΣ
Λαογράφος - Ερευνητής πολιτισμών,
stymouzakis@hotmail.com

παιδική λογοτεχνία από την Ελένη Α. Ηλία

Αναγνώστες & Φίλοι.
Καινοτόμο εκπαιδευτικό
πρόγραμμα Φιλαναγνωσίας

Μέρος Α'

Εισαγωγή

Oπροβληματισμός σε σχέση με τον οποίο σχεδιάστηκε και αναπτύχθηκε το πρόγραμμα αναφέρεται στο είδος και την ποιοτητα των βιβλίων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σ' ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα με βασικό στόχο την ανάπτυξη θετικής στάσης για την ανάγνωση από το σύνολο των μαθητών που συμμετέχουν σε αυτό. Σε όλα τα σχετικά εκπαιδευτικά προγράμματα που έχουμε πραγματοποίησε έως τώρα, χρησιμοποιήθηκαν βιβλία λογοτεχνικά, η αισθητική ποιότητα και η αιγαπηματική αριότητα των οποίων είχε κριθεί αρχικά από εντλίκους αναγνώστες, συνήθως τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς. Επιλέγονταν μάλιστα όχι μόνο έργα που απευθύνονταν ειδικότερα στο παιδικό αναγνωστικό κοινό αλλά και άλλα που θεωρήθηκαν κατάλληλα για τα παιδά-αναγνώστες, αν και δεν έχουν αξιοποιηθεί εκδοτικά προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση. Η τακτική αυτή βασίζοταν στο σκεπτικό ότι εξασφαλίζοντας την ποιότητα των έργων, είναι δεδομένη η απόλαυση που προκαλείται κατά την ανάγνωση τους, οπότε μεγιστοποιείται η πιθανότητα να αποκτήσουν τα παιδιά τη συνήθεια της ανάγνωσης.

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα που πραγματοποιείται κατά το σχ. έτος 2012-13 και στο οποίο συμμετέχουν οι είκοσι πέντε μαθητές του κλασικού τμήματος του 1^{ου} Νηπιαγωγείου Ασπροπύργου, για πρώτη φορά η πρωτοβουλία της επιλογής δίνεται αποκλειστικά στους μαθητές, οι οποίοι ενθαρρύνονται να φέρει ο καθένας τους στην τάξη το «αιγαπημένο του βιβλίο», εκείνο που θεωρεί μεταξύ όσων έχει διαβάσει, το πιο αιγαπημένο. Ταυτόχρονα ζητήσαμε από τους γονείς να μην παρέμβουν κατά κανένα τρόπο στην επιλογή των βιβλίων.

Στόχοι του προγράμματος

- Α) Καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας
- Β) Ουσιαστική επικοινωνία και δημιουργία ισχυρών δεσμών μεταξύ των μελών της σχολικής τάξης
- Γ) Καλλιέργεια της δημιουργικής σκέψης,
- Δ) Καλλιέργεια της λεκτικής έκφρασης των μαθητών,
- Ε) Καλλιέργεια της δημιουργικής εικαστικής έκφρασης των μαθητών,
- ΣΤ) Ανάπτυξη της ικανότητας της ακρόασης και της επικοινωνίας,
- Ζ) Κατανόηση της σύνδεσης ανάμεσα στον προφορικό και το γραπτό λόγο, της ιδιότητας του γραπτού λόγου να αναπαριστά τον προφορικό.
- Η) Άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

Μεθόδευση

Η διαδικασία που ακολουθήσαμε κατά την υλοποίηση του προγράμματος περιλαμβάνει τρία στάδια:

- 1^ο. Επιλογή του βιβλίου που θα παρουσιαστεί
- 2^ο. Παρουσίαση του βιβλίου
- 3^ο. Έκφραση εντυπώσεων για το βιβλίο.

Τ στάδιο: Στον πίνακα με τα ονόματα των μαθητών που βρίσκεται σταθερά αναρτημένος στο σημείο της σχολικής αίθουσας όπου συγκεντρωνόμαστε ως ολομέλεια, κάποιο από τα παιδιά (διαφορετικό κάθε φορά) εντοπίζει δίπλα στο ονόμα του ένα μικρό αυτοκόλλητο σε σχήμα καρδιάς ή αστεριού. Αυτό συνιστά ένδειξη ότι το συγκεκριμένο παιδί θα επιλέξει μεταξύ των αιγαπημένων βιβλίων των συμμαθητών του αυτό που επιθυμεί να παρουσιαστεί. Στη συνέχεια όλα τα αιγαπημένα βιβλία (εκτός βέβαια όσων έχουν ήδη παρουσιαστεί) τοποθετούνται στα τραπεζάκια των εργασιών, συνοδευόμενα από τις καρτέλες τους, όπου

αναγράφεται μόνο το όνομα του παιδιού, που έχει φέρει στην τάξη το κάθε βιβλίο. Ακούγεται ένα σταθερό ρυθμικό μοτίβο, το οποίο εκτελείται από την ορχήστρα των κρουσάλων οργάνων του Ορφ, που αποτελείται από τη δασκάλα και τους μαθητές. Στο διάστημα αυτό, το παιδί που έχει τη δυνατότητα να επιλέξει το βιβλίο που επιθυμεί να παρουσιαστεί, ξεφυλλίζει τα βιβλία και αποφασίζει ποιο θα προτιμήσει.

Τ στάδιο: Το παιδί που έχει επιλεγεί το αιγαπημένο του βιβλίο, παρουσιάζει στην ολομέλεια το περιεχόμενό του, καθιστώντας σε χώρο που έχουμε διαμορφώσει ειδικά για να χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τον εκάστοτε αφηγητή. Η παρουσίαση έχει τη μορφή αφηγημής μιας ιστορίας ακόμη και όταν δεν πρόκειται για βιβλίο αφηγηματικό αλλά γνωσέων, χρονιστικό ή ιστιδήποτε άλλο. Ο δάσκαλος που είναι ήδη ενημερωμένος για το περιεχόμενο των βιβλίων, διακόπτει συχνά, θέτοντας συγκεκριμένες ερωτήσεις αναφορικά με την ιστορία, για τις οποίες δεν υπάρχει απάντηση στο βιβλίο, ώστε να δώσει έτσι στο μαθητή την ευκαιρία να προσθέσει δικά του στοιχεία και γενικότερα να διαφροποιηθεί από το πρωτότυπο αφηγηματικό κείμενο. Ο δάσκαλος κάθεται έξω αλλά δίπλα στη σκηνή, για να τον παρακολουθεί και ο αφηγητής και οι ακροατές ενώ καταγράφει την αφήγηση. Μετά την ολοκλήρωσή της, την διαβάζει ο δάσκαλος και οι συμμαθητές έχουν την ευκαιρία να εκδηλώσουν τη θετική τους εντύπωση για την ιστορία που άκουσαν, χειροκροτώντας.

Τ στάδιο: Κάθε παιδί εικονογραφεί την ιστορία μέσα από την οποία ο συμμαθητής του παρουσιάσει το αιγαπημένο του βιβλίο. Στη συνέχεια οι ζωγραφίες παρουσιάζονται στην ολομέλεια από τους δημιουργούς τους και τοποθετούνται στο χώρο επάνω από τη σκηνή.

Στην καρτέλα με το όνομα του παιδιού που παρουσιάστηκε το αιγαπημένο του βιβλίο, αναγράφονται επίσης η αρίθμηση με βάση τη σειρά που παρουσιάστηκε, ο τίτλος του βιβλίου και το όνομα του μαθητή που το επέλεξε να παρουσιαστεί. Η καρτέλα αναρτάται στο χώρο επάνω από τη σκηνή.

Προκαταρκτική φάση: Πριν από την έναρξη του προγράμματος έχουν προηγηθεί εκπαιδευτικές δραστηριότητες ώστε όλοι οι μαθητές να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα ονόματα των συνόλου των συμμαθητών τους, προκειμένου κατά την επιλογή του βιβλίου να γνωρίζουν σε ποιον ανήκει.

Επίσης μέσα στην πρώτη διδακτική εβδομάδα επαναλαμβανόταν καθημερινά δραστηριότητα με τίτλο «η ώρα των βιβλίων», κατά την οποία οι μαθητές είχαν την ευχέρεια να εξουκειωθούν με το περιεχόμενο όλων των βιβλίων, να σχηματίσουν μια πρώτη εντύπωση, ώστε να διευκουλυνθούν στην επιλογή τους.

Τελική φάση: Τα κείμενα και οι ζωγραφίες που προκύπτουν στο πλαίσιο του προγράμματος αξιοποιούνται και αναδεικνύονται ποικιλότροπα. Συγκεκριμένα, το πρώτο μέρος του προγράμματος ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των παιδιών κειμένων με τη μορφή ανοιχτής θεατρικής παράστασης, όπου οι ίδιοι οι μαθητές υποδύονται τους ήρωες των ιστοριών τους. Στο τέλος της παράστασης κάθε μαθητής παραλαμβάνει ως «πρωτοχρονιάτικο» δώρο το φάκελο με τις ζωγραφίες των συμμαθητών του, που αναφέρονται στη δική του ιστορία για το αιγαπημένο του βιβλίο ενώ προσφέρει τη δική του ζωγραφιά στο συμμαθητή του που επέλεξε να παρουσιαστεί το δικό του αιγαπημένο βιβλίο.

Επίσης οι εργασίες των νηπιών, κείμενα και ζωγραφίες, εκτός από την ιστοσελίδα δημοσιεύονται και σε τοπικό πολιτιστικό περιοδικό, σε περιοδικό Παιδικής Λογοτεχνίας και παρουσιάζονται σε συνέδρια και ημερίδες με θέμα τη φιλαναγνωσία. Τέλος, το σύνολο των κειμένων των παιδιών διατίθενται σε φωτοτυπημένα αντίγραφα σε φιλανθρωπικό παζάρι που διοργανώνεται από το Δήμο, προκειμένου τα έσοδα από την πώλησή τους να διατεθούν για φιλανθρωπικούς σκοπούς.

Χρονοδιάγραμμα

Το πρώτο μέρος του προγράμματος που παρουσιάζεται σε αυτήν τη δημοσίευση έχεινά με την προκαταρκτική φάση

παιδική λογοτεχνία από την Ελένη Α. Ηλία

από την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου, συνεχίζεται με τις παρουσιάσεις των βιβλίων από το τέλος Σεπτεμβρίου έως το τέλος Νοεμβρίου και ολοκληρώνεται με την προετοιμασία και την πραγματοποίηση της χριστουγεννιάτικης παράστασης στη διάρκεια του Δεκεμβρίου. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιείται στο θεατρικό κέιμενο μια εισαγωγή, με στόχο να προσδώσει στην παράσταση χριστουγεννιάτικη διάσταση.

Σύνδεση προγράμματος με γνωστικά αντικείμενα

Μέσα από τις καρτέλες με την αρίθμηση που αντιστοιχούν στα διάφορα βιβλία και την επικόλληση επάνω στο ίδιο το βιβλίο του αριθμού, πραγματοποιείται η εξοικείωση των μαθητών με τα αριθμητικά σύμβολα και τη αντιστοίχηση των συμβόλων με τα σχετικά σύνολα (Μαθηματικά).

Επίσης μέσα από την ανάρτηση των καρτελών στη σχολική αίθουσα με τα ονόματα και τους τίτλους των βιβλίων, την καταγραφή των αφηγουμένων κειμένων από το δάσκαλο και τη δημοσίευσή τους, συνοδευόμενα πάντα από το ονοματεπώνυμο του μαθητή, τα παιδιά μυουνται στο γραπτό λόγο και στη σχέση του με τον προφορικό (Γλώσσα).

Συσχέτιση στόχων με στοιχεία προγράμματος

Α) Ο στόχος της φιλαναγνωσίας επιδιώκεται με την επαφή με τα βιβλία, με τη διαμεσολάβηση των συμμαθητών τόσο κατά την επιλογή τους όσο και κατά την παρουσίασή τους.

Β) Ο στόχος της επικοινωνίας και της δημιουργίας ισχυρών φιλικών δεσμών επιδιώκεται να επιτευχθεί καθώς οι συμμαθητές μοιράζονται τις αναγνωστικές εμπειρίες τους τόσο κατά την παρουσίαση της ιστορίας όσο και κατά την παρουσίαση των ζωγραφιών που αναφέρονται σε αυτήν. Επίσης, καθώς ανταλλάσσουν τις ζωγραφιές τους, προσφέρουν δηλαδή σε κάθε συμμαθητή τις ζωγραφιές που έφτιαξαν για την ιστορία του.

Γ) Ο στόχος της καλλιέργειας της δημιουργικής σκέψης επιδιώκεται καθώς τα βιβλία παρουσιάζονται μέσα από την αναδήγηση της πρωτότυπης ιστορίας από τα ίδια τα παιδιά, που έχουν τη δυνατότητα της δημιουργικής μίμησης, της τροποποίησης ή ακόμη και της ανατροπής της.

Δ) Ο στόχος της καλλιέργειας της λεκτικής έκφρασης των μαθητών επιδιώκεται μέσα από την αφήγηση από τα παιδιά της πρωτότυπης ιστορίας και την παρουσίαση στην ολομέλεια των ζωγραφιών που έχουν ετοιμάσει για τις ιστορίες που άκουσαν από τους συμμαθητές τους αναφορικά με τα αγαπημένα τους βιβλία.

Ε) Ο στόχος της καλλιέργειας της δημιουργικής εικαστικής έκφρασης επιδιώκεται με την εικονογράφηση από τους μαθητές των ιστοριών για τα αγαπημένα βιβλία των συμμαθητών τους.

ΣΤ) Ο στόχος της αινάπτυξης της ικανότητας της ακρόασης και της επικοινωνίας επιδιώκεται μέσα από τη διαδικασία της εικονογράφησης, αφού οι ζωγραφιές στηρίζονται στις ιστορίες από τα αγαπημένα βιβλία των συμμαθητών και αποτελούν αναγνωστικές προσεγγίσεις τους.

Ζ) Ο στόχος να κατανοήσουν οι μαθητές την ιδιότητα του γραπτού λόγου να αναπαριστά τον προφορικό επιδιώκεται με την καταγραφή της αφήγησης από το δάσκαλο και την ανάγνωσή της.

Η) Ο στόχος να ανοίξει το σχολείο στην κοινωνία επιδιώκεται με την ανάδειξη και αξιοποίηση των εργασιών των παιδών μέσα από την ανοιχτή θεατρική παράσταση και τις διάφορες δημοσιεύσεις και με τη διάθεση αυτών των εργασιών τους για κοινωνικούς σκοπούς.

Συμπεράσματα και επισημάνσεις

Τα περισσότερα βιβλία που έφτασαν στην τάξη ως «αγαπημένα» είναι μεταφρασμένα. Έχουν πρωτοεκδοθεί από ξένους εκδοτικούς οίκους και εκτυπώθηκαν στην Κίνα. Είτε πρόκειται για φτηνές εκδόσεις είτε για εκδόσεις που δίνουν μεγάλη έμφαση στην εμφάνιση, αντιμετωπίζουν εμφανώς το βιβλίο πρώτιστα ως καταναλωτικό προϊόν. Κάποτε μάλιστα το όνομα του συγγραφέα δεν αναγράφεται καν ή το βρίσκουμε μόνο στις εσωτερικές σελίδες.

Σε σχέση με την επιλογή από τους συμμαθητές των προς παρουσίαση βιβλίων, διαιπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των

μαθητών τα επέλεξε με κριτήριο τη σχέση τους με τον κάτοχό του, ανεξάρτητα μάλιστα από την επικαιρότητα του θέματός τους. Επιλέγουμε δηλαδή το αγαπημένο βιβλίο του φίλου μας, για να το προσφέρουμε την ικανοποίηση να το παρουσιάσει. Δεύτερο μεταξύ των κριτηρίων επιλογής αναδείχτηκε η προϋπάρχουσα εξοικείωση των μαθητών με ένα συγκεκριμένο ήρωα. Βιβλία για δημοφιλείς ήρωες, όπως η Κοκκινοσκουφίτσα ή ο Ηρακλής επελέγησαν από τα πρώτα. Τα κορίτσια επέλεξαν για παρουσίαση συνήθως βιβλία με πρωτίδες, π.χ. Σταχτοπούτα, Κοκκινοσκουφίτσα, ενώ τα αγόρια προτίμησαν αγόρια-λογοτεχνικούς ήρωες, π.χ. Ηρακλής, Ταρζάν.

Μέσα στην πρώτη εβδομάδα συγκεντρώθηκαν πάνω από τα μισά αγαπημένα βιβλία ενώ σε τρεις εβδομάδες είχαν φτάσει στην ταξή είκοσι τρία αγαπημένα βιβλία σε σύνολο είκοσι πέντε παιδιών.

Από το πρώτο βιβλίο που παρουσιάστηκε στο πρόγραμμα, άρχισαν τα παιδιά να εκδηλώνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον όχι μόνο για τα «αγαπημένα» βιβλία τα δικά τους και των συμμαθητών τους αλλά και για τα βιβλία της σχολικής βιβλιοθήκης. Περνούσαν πλέον αρκετό χρόνο της «ελεύθερης απασχόλησης» στη γνωιά της βιβλιοθήκης ενώ και κατά τη διάρκεια άλλων δραστηριοτήτων όσοι κάθονταν κοντά στη βιβλιοθήκη, δεν έχαναν ευκαιρία να ξεφυλλίζουν βιβλία.

Ακολουθούν ενδεικτικά μερικά από τα κείμενα των παιδιών:

1. Είμαι ένα παιδάκι, που δεν είχα αδερφάκια. Όμως θα ήθελα πολύ στο σπίτι μας ένα μωράκι, ένα μικρό αδερφάκι. Έκλαιγα, επειδή δεν το είχα και το ήθελα οπωσδήποτε. Ετοι σκέφτηκα να ζητήσω τη βοήθεια του Αι-Βασιλή. Ζωγράφισα σ' ένα χαρτόνι ένα μωράκι και το άφησα κάτω από το Χριστουγεννιάτικο δέντρο στο σπίτι μας.

Ο Αι-Βασιλής ήρθε κρυφά την Πρωτοχρονιά κι άφησε στο δωμάτιό μου το δώρο του, το μωράκι που του είχα ζητήσει. Έτρεξα να το πω στους γονείς μου. Μου είπαν πως θα βρούμε χώρο στο σπίτι, για να το βάλουμε. Πήραν ένα κρεβατάκι-κούνια στο δωμάτιό τους κι έβαλαν εκεί το μωρό. Το αγαπάμε και το φροντίζουμε πολύ όλοι μας. Εγώ το παίρνω αγκαλίσα, του δίνω γάλα και το κοιμίζω. Οι γονείς μου εκτός από την κούνια του μωρού, πήραν και μια κούνια στην αυλή για μένα. (Το πρωτοχρονιάτικο δώρο του Άρη)

2. Ο Άγιος Βασιλής τη μέρα που γιόρταζε, μοίραζε σε εμάς τα παιδιά δώρα. Σε μένα έφερε ένα αρκουδάκι, που μου άρεσε. Αυτή τη νύχτα είχα ξυπνήσει νωρίς, γιατί ήθελα να πιω νερό. Όπως πήγαινα στην κουζίνα, συνάντησα τον Αι-Βασιλή μέσα στο σπίτι μου. Του είχε ανοίξει την πόρτα η μαμά. Είχε μαζί του μια μεγάλη κόκκινη τσάντα, γεμάτη δώρα για τα παιδιά.

Το άλλο πρώι μήνα δίπλα στο σπίτι του φίλου μου του Βασιλή, για να μιλήσουμε για τον Άγιο Βασιλή. Τον είχε δει κι εκείνος και του ευχήθηκε Καλή Χρονιά. Ο Άγιος Βασιλής έδει ποια παιδιά είναι καλά, γιατί τα βλέπει με τα μάτια του από πάνω. Όλα τα παιδιά τα αγαπάει αλλά σε κάποια δεν φέρνει δώρα, ώσπου να γίνουν καλά. Όλα τα παιδιά μας κάνει να είμαστε καλά το γάλα. Το ζεσταίνουν οι μαμάδες και μας το δίνουν. Οταν το πίνουμε χαμογελάμε κι έτοι γινόμαστε καλά παιδιά. (Το αστέρι των Χριστουγέννων)

Παιδική λογοτεχνία από την Ελένη Α. Ηλία

3. Είμαι το μικρό σκυλάκι του Αϊ-Βασιλή. Δίψασα και βγήκα έξω, για να βρω νερό, επειδή το νερό στο σπίτι μας είναι για να πίνουν μόνο ο Αϊ-Βασιλής και τα ξωτικά του. Εμένα μου έχουν πει, όποτε διψάω, να πηγαίνω στο ποτάμι. Επειδή όμως είμαι πολύ μικρό, έχασα το δρόμο μου μέσα στη νύχτα. Στο πρώτο φωτισμένο παράθυρο που συνάντησα, είδα κάτι κουνελάκια που στόλιζαν το χριστουγεννιάτικο δέντρο τους. Πήρα έναν άλλο δρόμο κι έφτασα έξω από ένα παράθυρο, που έβλεπε κάτι αρκούδες να τραγουδάνε. Τα τρίγωνα κάλαντα. Άλλαξα δρόμο κι βρέθηκα έξω από ένα σπίτι που έμεναν αλεπούδες, μικρές και μεγάλες. Έφυγα και από εκεί και πέρασσα σ' ένα σπίτι που έμενε ο τάρανδος του Αϊ-Βασιλή. Μου έδειξε το δρόμο για το σπίτι μας κι έτσι ξαναγύρισα. Ο Αϊ-Βασιλής μου έκανε δώρο ένα κόκκινο κουδουνάκι, για να το φοράω στο λαιμό μου. Μου είπε πως όταν χάνομαι, θα το ακούει και θα έρχεται εκείνος να με βρίσκει. (Μια χιονισμένη νύχτα)

4. Εσείς πιστεύετε ότι είμαι μια οδοντόβουρτσα. Για τον οδοντογιατρό το Λουκά όμως είμαι η τριχονεράδα του. Από τότε που ο Λουκάς ήταν μικρό αγοράκι, τον βοηθούσα να μην χαλάσουν τα δόντια του. Ο οδοντογιατρός του τού χάρισε εμένα, που έχω μπλε ανοιχτό χρώμα, γιατί αυτό είναι το αγαπημένο χρώμα του Λουκά. Καθαρίζαμε τα δόντια του κάθε πρωί, κάθε βράδυ κι όποτε μέσα στη μέρα ο Λουκάς έτρωγε τουρτές, γλυκά και κέικ από το ζαχαροπλαστείο. Τα καθαρίζαμε κι όταν έτρωγε καραμέλες, που του έδινε η φύλη του στην παιδική χαρά.

Τώρα που ο Λουκάς έχει γίνει γιατρός, οι γονείς που τα παιδάκια τους δεν πλένουν τα δόντια τους ποτέ, τα πηγαίνουν στο Λουκά με το ζόρι. Εκείνος ρωτά τα παιδιά ποιο είναι το αγαπημένο τους χρώμα και τους μοιράζει οδοντόβουρτσες, δηλαδή τριχονεράδες με το χρώμα που αγαπάνε. Ο τριχονεράδες που διαλέγουν τα κορίτσια είναι ροζ, κόκκινες, κίτρινες και πορτοκαλί. Οι τριχονεράδες των αγοριών είναι πράσινες, μαύρες, άσπρες και μπλε. Έτσι όλα τα παιδιά που πηγαίνουν στο Λουκά, μαθαίνουν να βουρτσίζουν συνέχεια τα δόντια τους. (Η μαγική δύναμη της τριχονεράδας του Λουκά)

5. Είμαι η Λουκία. Αγόρασα γλυκά από ένα ζαχαροπλαστείο και τα πήγα δώρο στη μαμά και στο μπαμπά μου που γιορτάζουν. Τα σερβίραμε στους καλεσμένους μας, αυτοί όμως δεν τα δοκίμασαν. Μας εξήγησαν ότι τα φτιάχνει μια κακιά μάγισσα που φοράει μαύρα ρούχα και έχουν πολύ άσχημη γευστή. Έτσι εγώ τα πήγα δώρο στη θεία μου, για να της κάνω πλάκα. Εκείνη μου είπε ότι της άρεσαν και τα έτρωγε. Έτσι συνέχισα να της πηγαίνω. Η μαγισσά που έφτιαχνε τα γλυκά επίτηδες άσχημα, παραδενεύτηκε όταν της είπα ότι άρεσαν στη θεία μου.

Νομίζω ότι η θεία μου κρύβει τα γλυκά στο ντουλάπι της και με κοροϊδεύει όταν μου λέει ότι τα τρώει. Εγώ πάντως θα συνέχισω να της πηγαίνω τα γλυκά της μάγισσας όσο θα λέει ότι της αρέσουν. (Η Δόνα Τερηδόνα και το μυστικό της γαμήλιας τουρτάς)

6. Η μαμά μου με αγαπά πολύ και με φιλά μπροστά στους φίλους μου. Κι εγώ την αγαπάω, δεν μου αρέσει όμως να με φιλάω μπροστά τους, γιατί μου λένε «είσαι μωρό». και γελάνε μαζί μου. Έχω πει στη μαμά μου να μην με φιλάει μπροστά τους αλλά αυτή συνεχίζει. Έτσι κατέστρωσα ένα σχέδιο, για να φύγω από το σπίτι όταν θα πηγαίνωμε βόλτα με το αμάξι. Δεν αποφάσισα όμως να φύγω, γιατί θα με ανακάλυπτε. Σκέφτηκα λοιπόν να το σκάσω με το ποδήλατο όταν αυτή κοιμάτων στον καναπέ. Τελικά πήρα στο καλαθάκι κάτι για να φάω, το κόλλησα στο ποδήλατό μου κι έφτασα όσο μακριά μπορούσα. Όμως η μαμά μου με ακολουθούσε χωρίς να το έχω καταλάβει. Όταν το ποδήλατό μου κόλλησε σε μια λακκούβα, η μαμά κατέβηκε από το αμάξι της και τότε την είδα. Έτρεξα όσο μπορούσα μακριά της, για να μην μου καταστρέψει τη ζωή. Επειδή κόλλησε στη λακκούβα και το αυτοκίνητο της μαμάς άρχισε να τρέχει κι αυτή με τα πόδια πίσω μου. Δεν μπόρεσε να με φτάσει κι έτσι γύρισε στο σπίτι μας και πήρε τηλέφωνο την αστυνομία. Οι αστυνομικοί δεν πίστεψαν όσα τους είπε και έβαλαν τη μαμά φυλακή. Ο μπαμπάς προσπάθησε να τους πείσει ότι είναι αθώα και τον έβαλαν κι αυτόν φυλακή.

Το βράδυ που γύρισα σπίτι, ένιωθα όμορφα. Όμως είχε

τελειώσει το φαγητό, ήμουνα κουρασμένη κι όταν αποκοιμήθηκα είδα κακά όνειρα και ξύπνησα. Κανένας δεν ήταν κοντά μου για να μου δώσει φιλάκι και να μου πει να μην φοβάμαι. Φοβήθηκα ακόμη πιο πολύ όταν είδα τη σκιά του κρεβατιού μου και τη σκιά τη δικιά μου. Φώναξα «Μαμά! Μπαμπά!» αλλά κανείς τους δεν ήταν εκεί. Πήρα τηλέφωνο την αστυνομία και τους ζήτησα να μιλήσω μαζί τους. Τότε τους είπα: «Μαμά και μπαμπά σας αγαπάω» (Η μαμά μου προσπαθεί να μου καταστρέψει τη ζωή)

7. Είμαι από ένα βρωμοχώρι, που το λένε Βρωμοχώρι. Το χωριό μου παλιά μύριζε άσχημα, σκουπίδια και καπνό. Η βρώμα έφτανε στα γειτονικά χωριά και δεν άρεσε καθόλου στους κατοίκους τους. Εμένα μέσα στα σπίτια τους και δεν μπορούσαν να βγουν καθόλου έξω.

Όμως εμείς οι Βρωμοχωρίτες είχαμε μάθει από τις γιαγιάδες μας να φτιάχνουμε κάτι γυαλιά, που παίρναμε από αυτά οξυγόνο κι έτσι όταν τα φορούσαμε, δεν μυρίζαμε τις άσχημες μυρωδιές. Επειδή όμως κι αυτά τα γυαλιά βρώμισαν, εμείς τα παιδιά στο Βρωμοχώρι είχαμε μια ιδέα, για να νιώσουμε καλύτερα. Βάζαμε μπαλόνια στις καμινάδες, για να μπαίνει εκεί ο μαύρος καπνός. Έτσι οι κάτοικοι των γειτονικών χωριών δεν μύριζαν πια άσχημες μυρωδιές. Οι πυροσβέστες που είχαν έρθει στο Βρωμοχώρι, για να δουν τι μυβαίνει, γύρισαν στα χωριά τους και είπαν τι είχαν δει. Έτσι έβαλαν και τ' άλλα χωριά μπαλόνια στις καμινάδες τους και ζήσαν αυτοί καλά και εμείς οι Βρωμοχωρίτες καλύτερα. (Το Βρωμοχώρι)

8. Σε αυτόν τον κήπο είμαστε πολλά δέντρα με ελιές. Η οικογένεια που μένει εδώ έχει τρία παιδιά. Εμάς και τα λουλούδια που υπάρχουν εδώ, μας φροντίζει ο παππούς. Κάποτε ο παππούς φύτεψε ένα κουκούτσι ελιάς που ήταν μαγικό, χωρίς όμως να το ξέρει. Έτσι γεννήθηκα εγώ, που δεν είμαι δέντρο συνηθισμένο. Έχω πρόσωπο κοριτσίστικο, τα κλαριά μου είναι σαν χέρια και τα φύλλα μου μοιάζουν με μαλλιά. Τα παιδιά χαρίζονται που μπορούν να παίζουν μαζί μου. Τους κάνω σκιά, για να παίζουν από κάτω τη μικρή Ελένη και κρέμονται από τα κλαδιά μου. Ο παππούς με βάφτισε Μελίτσα, επειδή έχω τους πιο γλυκούς καρπούς. Επειδή μπορώ να μιλώ με κοριτσίστικη φωνή, λέω στα παιδιά να προσέξουν το Καλοκαίρι τον ήλιο και να κάθονται στη δροσιά μου. Τους λέω και ιστορίες για τους παραολυμπιακούς αγώνες. (Μελίτσα. Μια μικρή ελίτσα)

Για τις ζωγραφιές δείτε την ιστοσελίδα του Νηπιαγωγείου μας: [inipasprop's blog](http://inipasprop.blogspot.gr).

από τον gerasimo-memoryland

Ήσυχος, χωρίς φίλους

Aνείπωτη τραγωδία στη χώρα της ελπίδας. Είκοσι παιδιά τηλικίας πέντε με δέκα ετών και επτά ενήλικοι νεκροί, σε δημοτικό σχολείο του Κονέκτικατ, σε ένα ακόμα αλλόκοτο, ασύλληπτο σε τραγικότητα συμβάν μαζικού αφανισμού νέων ψυχών. Δράστης, ένας 20χρονος, Ήσυχος, όπως τον περιγράφουν, αλλά χωρίς φίλους. Περιγραφή οικεία. Κάθε γειτονιά έχει έναν «ήσυχο, χωρίς φίλους» νεαρό. Μπορεί να τον δείτε καθισμένο σε ένα πεζούλι να παρατηρεί τον κόσμο που περνά, ή να περπατά σιγομιλώντας στον εαυτό του σε κάποιο δρομάκι. Εν ολίγοις, ήσυχοι χωρίς φίλους χιλιάδες, γύρω μας. Εκκαφαντική η σιγή στην κοινωνία μας από τις φωνές τους που λάμπουν δια της απουσίας τους, από τις σκέψεις τους, που κουτουλάνε τη μια στην άλλη μπερδεμένες, συγχυσμένες. Τι άραγε κάνει την τεράστια διαφορά στη χώρα του μέλλοντος;

Μιλάμε για μια χώρα μοναδική στα παγκόσμια χρονικά. Γεννήθηκε κυριολεκτικά από το μηδέν, εφήμερε τον εαυτό της. Μια χώρα χωρίς παρελθόν, που ίσως γι' αυτό, για να αντιπαρέλθει αυτό της το κενό, καλλιέργησε μια σχέση πάθους, φανατισμού, λατρείας, με το παρόν της. Και, βεβαίως, με το μέλλον, το οποίο πάντα κοιτούσε κατάματα, θαρραλέα, ανυπόμονα. Στη χώρα αυτή, εκατομμύρια άνθρωποι οπλοφορούν. Η οπλοφορία αποτελεί μια από τις πιο χαρακτηριστικές, πιο εγγενείς, πιο προσδιοριστικές παραδόσεις της. Άλλωστε η ίδια οικοδομήθηκε πάνω στην ωμή, ανηλεή δύναμη των όπλων, στα άγρια χρόνια της «κατάκτησης της Δύσης», που όλοι έχουμε παρακολουθήσει γοητευμένοι στα γουέστερν. Αιμοδιψείς, απολίτιστοι Ινδιάνοι αφανίζονταν, σαν πλησίαζε η ώρα του happyend, από τους δυνατότερους, αλλά και πολιτισμένους λευκούς. Και εδώ έχουμε ένα πρόβλημα. Όταν ο ίδιος σου ο πολιτισμός στηρίζεται στα εξάσφαιρα κάποιων μακρινών πλην τημημένων προγόνων, όταν έχεις εκπολιτιστεί πάνω τους και μέσω αυτών, έχεις ένα θέμα.

Αλλά δε φτάνει μόνο αυτή η προβληματική, σκοτεινή κοινωνική και ιστορική αφετηρία των ΗΠΑ, για να εξηγήσει τα ανεξήγητα. Διότι όχι μόνο εκεί αλλά και στην σαφώς γηραιότερη και σοφότερη Ευρώπη έχουν, τα τελευταία χρόνια, παρατηρηθεί παρόμοια περιστατικά μαζικού αφανισμού παιδιών ή εφήβων. Οι αιτίες μπορούν να αναζητηθούν στην ολοένα μεγαλύτερη απόσταση μεταξύ των νέων ανθρώπων και τους τι συμβαίνει γύρω τους. Εγκλωβισμένοι σε έναν μικρόκοσμο ηλεκτρονικών συσκευών που μοιάζουν ολοένα περισσότερο με παιχνίδια και τους κρατούν - όπως και πάρα πολλούς μεγαλύτερους - σε μια παρατεταμένη εφηβεία, βυθίζονται σε έναν μηδενιστικό κυνισμό, σαν άμυνα απέναντι σε μια κοινωνία που δεν την έρευν και δεν τους έρει - ή δε θέλει να τους έρει, γι' αυτό και τους καταδικάζει σε μια ατελείωτη παιδική ηλικία.

Το χέρι που παίρνει έναν νεαρό «ήσυχο, χωρίς φίλους» και τον ρίχνει, πάνοπλο, σε ένα δημοτικό σχολείο για να σκοτώσει όσα περισσότερα παιδιά μπορεί, τα οποία αντιπροσωπεύουν το μέλλον μιας κοινωνίας που μισεί, που δεν τον έρει και δεν την έρει, εντοπίζεται ακριβώς εκεί: στο χάσμα μεταξύ του ίδιου και μιας αμερικανικής ή όποιας άλλης κοινωνίας τον θέλει έξω από τα πόδια της, ένα αιώνιο παιδί και όχι ενήλικα. Πατί έξα από τα πόδια της; Επειδή οι σημερινές μεταμοντέρνες δυτικές κοινωνίες, όπως πολύ χαρακτηριστικά οι οπλοφορουσές ΗΠΑ, βρίσκονται, απαλλαγμένες από ιδεολογίες ή άλλες ενοχλητικές συνιστώσες της νεοτερικότητας, σε έναν συνεχή, εναγώνιο αγώνα δρόμου για να φτάσουν κάθιδρες αλλά πρώτες στο μέλλον, το όποιο μέλλον περιμένει κάπου μετά, κάπου πιο πέρα, κάπου αλλού. Και, στην πορεία, πάνω στον πανικό τους, πάνω στο ποδοβολητό, εγκαταλείπουν τους ίδιους τους νέους τους - μέχρι οι πιο διαταραγμένοι απ' αυτούς να τις εκδικηθούν, γι' αυτόν τον φανατισμένο μαραθώνιο, σκοτώνοντας όσο περισσότερο από το μέλλον τους μπορούν - στο έλεος αμέτρητων gadgets, μιας αποχαλινωμένης τηλεόρασης, κάποιων εξίσου ανώριμων γονιών ή, απλώς, κάπου ήσυχα. Χωρίς φίλους.

● gerasimos-memoryland
(γράφτηκε για το free press Parallaxi)

Ιστορία Αγάπης

Ήτανε νύχτα.

Περπατούσε μέσα στα στενοσόκακα νωχελικά μασουλώντας μια τυρόπιτα.

Μια ακατανίκητη παρόμηση τον έσπρωχνε προς τα κακόφημα σπίτια. Είχε κερδίσει στον ιππόδρομο ένα ποσό και σκόπευε να το ξεκοκάλσει μέχρις τελευταίας πεντάρας.

- Φιτ, φιτ, όμορφε, άκουσες να του φωνάζει μια ψιλόλιγνη σιλουέτα καθώς έστριψε δεξιά σε μια γυνιά.

Έστρεψε το βλέμμα του προς τα εκεί. Κάτω από μια μαρκίζα, μια νεαρή κοπέλα του έγνεφε να την πλησιάσει. Φορούσε ένα μωβ φόρεμα ριγμένο ως το γόνατο, ασφορτί ψηλοτάκουνες γόβες και διχύωτα καλσόν. Όλα πάνω της μαρτυρούσαν τον ξετσίπωτο σκοπό τους. Σήμωσε προς το μέρος της και στο αχνό φως της πλεκτρικής λάμπας μιας κολόνας διέκρινε τα χαρακτηριστικά του προσώπου της που παιχνίδιζαν με τις σκιές: μύτη προτεταμένη προς τα πάνω, χειλί λεπτά, μάτια στο χρώμα του λαδιού και μαλλιά καστανά, δεμένα κότσο με μια φράντζα να καλύπτει το μέτωπό της.

Του χαμογέλασε αδύρατα. Είχε όμορφο χαμόγελο.

- Θες να περάσεις όμορφα απόψε; Τον ρώτησε.

Εκείνος έγνεψε καταφατικά.

- Ωραία. Χρεώνω εκατό ευρώ την ώρα. Τα λεφτά μπροστά. Του άρεσε ο ευθύς τρόπος που μιλούσε, χωρίς ταιριμόνιες και υπονοούμενα. Έτσι, της είπε:

- Θα σου δώσω εφτακόσια ευρώ για να περάσουμε μαζί μια νύχτα. Δέχεσαι;

- ΟΚ γλύκα. Έγινε. Είμαι όλη δική σου.

- Πρώτα όμως θα πάμε για φαγητό, της είπε.

- Όπως θέλεις μωρό μου. Άλλα τα έξοδα θα τα χρεωθείς εσύ.

- Φυσικά.

- Πάμε λοιπόν.

Πέρασε το χέρι της γύρω από τον σβέρκο του και εκείνος το δικό του γύρω από την μέση της.

Έτσι, περπατώντας αγκαλιασμένοι στο πεζοδρόμιο έπιασαν ψιλή κουβέντα:

- Πώς σε λένε; Την ρώτησε.

- Έχει σημασία; Του ανταπέδωσε την ερώτηση.

- Για μένα έχει.

- Ε, τότε, ας πούμε ότι με λένε Τζούλια.

- Ωραίο όνομα επέλεξες, της είπε.

- Και εσένα πώς σε λένε;

- Ας πούμε ότι με λένε Γιώργο.

- Πατά ας πούμε;

- Πατά κι εσύ δεν μου είπες το πραγματικό σου όνομα.

- Όπως θέλεις.

- Από που είσαι Τζούλια;

- Είμαι γαλλίδα.

- Μάλιστα. Και πώσων χρονών είσαι;

- Εικοσιτεσσάρων. Εσύ;

- Είκοσιοχτώ.

- Δεν σου φάνεται.

- Ευχαριστώ. Ούτε και σένα σου φαίνεται.

- Τί δουλειά κάνεις;

- Τίποτα. Είμαι συγγραφέας αλλά αυτό δεν είναι δουλειά.

- Τι είναι;

- Χόμπι.

- Μμμ. Ισως και να χεις δίκιο.

- Διαβάζεις βιβλία;

- Μπα. Τα βαριέμαι. Ειδικά αυτές οι γλυκανάλατες ερωτικές ιστοριούλες μου δίνουν στα νεύρα. Όλο ψέματα λένε.

- Αυτό το λες επειδή δεν σου χει τύχει κάτι παρόμοιο.

- Αυτό το λέω γιατί έτσι είναι, είπε εκείνη. Το ότι κάνω το επάγγελμα που κάνω δεν σημαίνει πως δεν ζουσα κι εγώ κάποτε φυσιολογική ζωή. Δεν σημαίνει ότι δεν είχα όνειρα και φιλοδοξίες.

- Καταλαβαίνω, είπε εκείνος.

- Δεν το νομίζω, είπε εκείνη.

- Μου αρέσεις, είπε εκείνος και την φίλησε στο μάγουλο. Εκείνη τον κοιτάξει ίσα στα μάτια, παραξενεμένη, αλλά δεν είπε τίποτα.

Προχώρησαν κάμποσο έτσι, σιωπηλοί, ώσπου έφτασαν σε μια πλατεία όπου περιμετρικά υπήρχαν αρκετά φαγάδικα. Την οδήγησε σε ένα εστιατόριο και κάθισαν αντικρυστά σ' ένα τραπέζι.

- Πεινάς; Την ρώτησε.

- Όχι ιδιαίτερα.

- Μήπως θέλεις να πεις κάτι;

- Λίγο κρασί, καλό θα ήταν.

- Ωραία Φιτ, γκαρασόν, δύο ποτήρια κόκκινο γλυκό κρασί. Κάρφωσε την ματιά του στο βλέμμα της και την κοιτούσε επίμονα στα μάτια.

- Τί κάνεις; Τον ρώτησε.

- Σε φλερτάρω με τα μάτια, της είπε εκείνος σοβαρά.

Εκείνη έστρεψε το πρόσωπο αριστερά, για μια στιγμή, κοιτάζοντας έως από το εστιατόριο, αφήνοντας να φανεί με αυτόν το τρόπο της προφίλ της προτεταμένης γαλλικής μύτης της.

- Άκου, της είπε εκείνος και της έπιασε το χέρι πάνω στο τραπέζι. Σου είναι δύσκολο για μια βραδιά να προσποιηθείς ότι δεν δουλεύεις και ότι είσαι παρέα με ένα φιλικό πρόσωπο;

Εκείνη αποτράβησε το χέρι της και ξαναγυρνώντας το βλέμμα της προς το μέρος του, του είπε:

- Προεξοφλείς το γεγονός ότι μου αρέσεις.

- Προεξοφλώ το γεγονός ότι είσαι περισσότερο τρυφερή απ' ότι δειχνείς.

- Ζητάς πολλά. Θέλεις να σου πουλήσω και την ψυχή μαζί με το κορμί μου.

Εκείνος δεν είπε τίποτα παρά μόνο έβγαλε εφτακόσια ευρώ από το πορτοφόλι του και της τα έδωσε.

- Ζητά μόνο λίγη ανθρώπινη παρέα, της είπε. Αν δεν θες να μου την προσφέρεις, εντάξει. Δεν θέλω να σου το παιξω σωτήρας, ούτε και είμαι. Απλά θέλω να καταλάβεις ότι εμείς οι δυο μοιάζουμε πολύ. Και ο συγγραφέας πουλάει πολύ πολιτισμότερο έχει με αντάλλαγμα το χρήμα και την δόξα. Εσύ πουλάς το κορμί σου για εκατό ευρώ την ώρα και εγώ πουλάω την ψυχή μου για είκοσι ευρώ το βιβλίο. Βλέπεις καμία διαφορά;

Εκείνη έμεινε να τον κοιτάζει σιωπηλή.

- Μου αρέσεις, είπε τελικά και του χαμογέλασε βάζοντας τα λεφτά στην τσάντα της. Ας γίνει ετοί λοιπόν, πρόσθεσε εύθυμα. Το κορμί μου για την ψυχή σου.

Ο σερβιτόρος ήρθε και απέθεσε δύο ποτήρια κόκκινο κρασί στο τραπέζι.

- Εβίβα, είπε εκείνη και τσούγκρισε το ποτήρι της στο δικό του.

- Στην υγειά σου, είπε εκείνος και ήπιε μια γουλιά.

Ακούμπησε το χέρι του πάνω στο δικό της και την χάιδεψε τρυφερά. Αυτή τη φορά εκείνη δεν το αποτράβηξε.

- Έχεις πολύ ομορφη μητούλα, της είπε.

- Ευχαριστώ, είπε εκείνη, μειδάζοντας το χειλάκι της ελαφρά. Θα μου διηγηθείς καμιά ιστορία από αυτές που γράφεις; Άλλα όχι με ερωτικά σαλιαρίσματα, τα σιχαίνομαι.

- Ό,τι θέλεις. Θα αυτοσχεδίασω μια ιστορία τώρα, που δεν έχω πει σε κανέναν, ούτε και θα την πω ποτέ. Σου αρέσουν οι ιστορίες με χαρούμενο ή λυπητερό τέλος;

- Με λυπητερό τέλος.

- Ωραία. Άκου λοιπόν:

Κάποτε ζούσε σε ένα χωριό μία γυναίκα που ήταν σαλεμένο το λογικό της. Όλη της την ζωή την πέρασε ονειροπολώντας να βρει την μεγάλη αγάπη, εκείνη που θα συντάρασε την ψυχή της. Πέρνοντας ο καιρός και η αγάπη αυτή δεν εμφανίζοταν στον ορίζοντα, ώσπου η γυναίκα από την πολλή αδημονία και εγκαρφέρηση έπεσε σε κατάθλιψη και έχασε το λογικό της. Αρχισε να δίνεται στον κάθε χωρικό του χωριού προσπαθώντας να σβήσει την σεξουαλική δύψα της. Οι γυναίκες των χωρικών, δταν διαδόθηκαν τα νέα, άρχισαν να την χλευάζουν και να την περιφρονούν, φτύνοντας την και κυνηγάντας την και της πέτρες όταν την συναντούσαν. Έτσι η γυναίκα αναγκάστηκε να πάει να ζήσει μέσα στο δάσος μακριά από τους ανθρώπους, μόνη, στην ερημιά μιας σπηλιάς. Έγινε φύλη με τα ζώα του δάσους και καθώς είχε ζει και να μιλά με

ανθρώπινη λαλία σε αντιστάθμισμα έμαθε να συνεννοείται με τα αγρύπια που ποτέ δεν την πειραζαν. Τα αγρύπια της κουβαλούσαν μάλιστα και τρόφιμα για να επιβιώνει. Έτσι σιγά σιγά, απομνημόνη, ζύνε σήμερα την ζωή της στην σιγαλιά του δάσους και έφτασε μέχρι την σεβάσμα ηλικία των ενενήντα χρονών. Λίγο πριν κλείσει τα μάτια της παντοτινά μία παράξενη σκέψη πέρασε από το μυαλό της: «Την μεγάλη αγάπη που ήθελε να βιώσει σε δόλη την ζωή, την βίωσε μέσα από την συντροφιά των αγρυπιών. Μόνο σταν αγαπάς ακέραια όλα τα πλάσματα του κόσμου (και μόνο τότε) βιώνεις την αληθινή αγάπη».

Εκείνος σιωπήσε για μια στιγμή και μετά την ρώτηση:

- Σου άρεσε;
- Δεν μου άρεσε γιατί δεν είχε λυπημένο τέλος.
- Μα πως δεν είχε λυπημένο τέλος, αφού η γυναίκα πέθανε ολομόναχη χωρίς καμάτα ανθρώπινη παρουσία στο πλευρό της. Αυτό για τους περισσότερους είναι δυστυχία.
- Ναι αλλά εκείνη ήτανε ευτυχισμένη όταν πέθαινε, αδιάφορο το τι σημαίνει αυτό για τους άλλους.

Εκείνος χαμογέλασε.

- Αυτό ακριβώς προσπάθησα να σου μεταδώσω και το κατάλαβες μονομάχα. Σημασία δεν έχει αν ο τρόπος που ζούμε μας κάνει να φαινόμαστε ευτυχισμένοι αλλά αν είμαστε πραγματικά ευτυχισμένοι με τον τρόπο που ζούμε. Εκείνη χαμογέλασε και τεντώνοντας το χέρι της τον τοιμητής ελαφρά στο μάγουλο.

- Έχεις δίκιο, του είπε και ήπιε μια γουλιά απ' το ποτό της. Θα μου αφηγηθείς και άλλη μια ιστορία;

- Θα πρέπει να αυτοσχεδιάσω πάλι και μου είναι δύσκολο. Δεν θες καλύτερα να φάμε κάτι; Θα ζαλιστείς από το ποτό, χωρίς φαγητό. Θα σου πάργοτερα δύσεις ιστορίες θες.
- Καλά, είπε εκείνη σουφρώνοντας την μυτούλα της. Ας φάμε.

Παρήγγειλαν φαγητό και αφού έφαγαν άναψαν τσιγάρο.

- Πες μου για την ζωή σου, του είπε.
- Καλύτερα όχι, είπε εκείνος. Έχω περάσει δύσκολα παιδικά και εφηβικά χρόνια και δεν θέλω να τα θυμάμαι. Δεν θα θελες καλύτερα να κάνουμε μια βόλτα για να χωνέψουμε;

Η άνοδος της ασημαντότητας, Κορνήλιος Καστοριάδης

στο άλσος Νέας Σμύρνης

Το βιβλίο του Κορνήλιου Καστοριάδη «Η άνοδος της ασημαντότητας» εκδόθηκε τον Ιούλιο του 1995 και αποτελεί μια συλλογή από κείμενα του, με το στοχασμό του για τη σύγχρονη πραγματικότητα, την κοινωνία και την πολιτική. Μονάχα κάποια από τα θέματα με τα οποία καταπιάνεται είναι η κρίση των δυτικών κοινωνιών, τα κινήματα της δεκαετίας του εξήντα, η αποσάθρωση της δύσης, η άνοδος της ασημαντότητας, το κενό της εποχής, η δημοκρατία ως διαδικασία και ως καθεστώς.

Ζούμε σε μια εποχή που όλοι μας - ή τουλάχιστον θα έπρεπε όλοι - αναζητούμε απαντήσεις στα αδιέξοδα. Ο Καστοριάδης αρκετά χρόνια πριν, ανέλυε τα σημερινά μας προβλήματα. Το συγκεκριμένο βιβλίο περιλαμβάνει απίστευτα προφητικές και επίκαιρες αναλύσεις για όσα βιώνουμε. Είναι ένα βιβλίο που αξίζει να μελετηθεί, σας παροτρύνω να το αναζητήσετε...

Σας παραθέτω δύο από τα αποσπάσματα που ξεχώρισα:

«Από εκεί και πέρα, αν εξετάσουμε τη σημερινή κατάσταση, κατάσταση αποσύνθεσης και όχι κρίσης, κατάσταση αποσάθρωσης των δυτικών κοινωνιών, διαπιστώνουμε μια αντινομία πρώτου μεγέθους: Το απαιτούμενο είναι κολοσσιαίο, πάει πολύ μακριά -και οι άνθρωποι, τέτοιοι που είναι και τέτοιοι που αναπαράγονται συνεχώς από τις

Και ύστερα πάμε σε ένα ξενοδοχείο να κοιμηθούμε.

Πλήρωσε και βγήκαν στον δρόμο. Περπάτησαν για κάμποσο σιωπηλούς αντάμα ώσπου εκείνη τον ρώτησε:

- Έχεις φιλενάδα;
- Όχι, δεν έχω.
- Πώς κι έτσι; Ξαναρώτησε. Είσαι κούκλος και έχεις και καλό λέγειν...

- Είναι που κι εγώ ψάχνω την μεγάλη αγάπη στην ζωή μου και έχω ξεχάσει να χαίρομαι τα απλά καθημερινά πράγματα. Εσύ έχεις φίλο;

- Όχι, του είπε εκείνη και αγκαλιάζοντάς τον από τον λαιμό τον φίλησε τρυφερά στα χείλη.

- Αυτό δεν σημαίνει τίποτα, του είπε. Ήταν μόνο μια στιγμή αυθορμητισμού.

Εκείνος την αγκάλιασε από την μέση και της τοιμητής την γαλλική μυτούλα.

- Σ' ευχαριστώ, της είπε και την φίλησε γλυκά στο στόμα.

Περπάτησαν λίγο ακόμα και βρήκαν ένα ξενοδοχείο. Μπήκαν και εκείνος πλήρωσε στην ρεσεψίφων για ένα δωμάτιο με διπλό κρεβάτι για μια νυχτά. Έπειτα αφού πήραν τα κλειδιά ανέβηκαν με το ασανσέρ στον τέταρτο όροφο του ξενοδοχείου. Βρήκαν το δωμάτιό τους και αφού έκανε ο καθένας με την σειρά του ένα ζεστό μπανιό, ξάπλωσαν στο κρεβάτι αντάμα αγκαλιασμένοι.

- Θα μου πεις λοιπόν μια ιστορία; Τον ρώτησε εκείνη μέσα στο σκοτάδι.

- Βεβαίως, είπε εκείνος και άρχισε να αφηγείται: «Μια φορά κι έναν καιρό...»

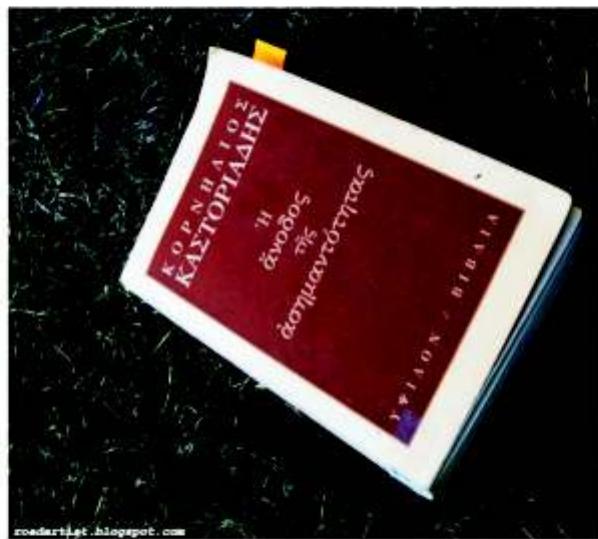
Τα χαράματα τους πήρε ο υπνος.

Όταν έπινησε το μεσημέρι της επόμενης μέρας δεν την βρήκε δίπλα του. Βρήκε μόνο ένα σημείωμα στο καμοδίνο και τα εφτακόσια ευρώ δίπλα του. Το σημείωμα έγραφε τα εξής:

«Το φιλί μιας πόρνης αξίζει όσο και η ψυχή της»

Iρέν.

Υ.Γ. Σε περιμένω κάτω στην καφετέρια του ξενοδοχείου. Φιλιά.

δυτικές κοινωνίες μα και από τις άλλες, βρίσκονται σε κολοσσιαία απόσταση από αυτό. Τι είναι το απαιτούμενο;

Με δεδομένη την οικολογική κρίση, την ακραία ανισότητα της κατανομής των πόρων μεταξύ πλουσίων και φτωχών χωρών, την απόλυτη σχεδόν αδυναμία να συνεχίσει το σύστημα τη σημερινή του πορεία, το απαιτούμενο είναι μια νέα φαντασιακή δημιουργία που η σημασία της δεν μπορεί να συγκριθεί με τίποτα ανάλογο στο παρελθόν, μια δημιουργία που θα έβαζε στο κέντρο της ζωής του ανθρώπου σημασίες άλλες από την αύξηση της παραγωγής και της κατανάλωσης, που θα έθετε στόχους ζωής διαφορετικούς, για τους οποίους οι άνθρωποι θα

10• παρουσίαση βιβλίου

“η άνοδος της ασημαντότητας” - Κ.Καστοριάδης

ΤΟ ΔΗΜΟΦΩΝ
νοέμβριος-δεκέμβριος 2012

μπορούσαν να πουν πως αξιζουν τον κόπο. Αυτό θα απαιτούσε φυσικά μια αποδιοργάνωση των κοινωνικών θεσμών, των σχέσεων εργασίας, των οικονομικών, πολιτικών, πολιτιστικών σχέσεων.

Αυτός όμως ο προσανατολισμός απέχει απότευτα από τα σάσια σκέψεις, και ίσως από τα όσα πιθανούν οι άνθρωποι σήμερα. Αυτή είναι η κολοσσαία δυσκολία που πρέπει ν' αντιμετωπίσουμε. Θα έπρεπε να θέλουμε μια κοινωνία στην οποία οι οικονομικές αξίες θα έχουν πάφει να κατέχουν κεντρική (ή μοναδική) θέση, όπου η οικονομία θα έχει ξαναπει στη θέση της, δηλαδή θα έχει γίνει ένα απόλυτο μέσο του ανθρώπινου βίου και όχι ύστατος σκοπός, στην οποία επομένως θα έχουμε παραιτηθεί από την τρελή κούρσα προς μια συνεχώς αυξανόμενη κατανάλωση. Αυτό δεν είναι απλώς αναγκαίο για να αποφύγουμε την τελεσίδηκη καταστροφή του γήινου περιβάλλοντος. Είναι αναγκαίο κυρίως για να βγούμε από τη ψυχική και ηθική εξαθλίωση των σύγχρονων ανθρώπων.

Θα έπρεπε λοιπόν από εδώ και πέρα οι άνθρωποι (μιλάω τώρα για τις πλούσιες χώρες) να δεχτούν ένα αξιοπρεπές αλλά λιτό βιοτικό επίπεδο και να παραιτηθούν από την ιδέα ότι ο κεντρικός σκοπός της ζωής τους είναι να αυξάνεται η κατανάλωση τους κατά 2 με 3% το χρόνο. Για να το δεχθούν αυτό, θα έπρεπε κάτι άλλο να δίνει νόνημα στη ζωή τους. Ξέρουμε, ξέρω ποιο είναι αυτό το κάτι άλλο - τι αφελεί όμως, από τη στιγμή που η μεγάλη πλειονότητα του κόσμου δεν το δέχεται και δεν κάνει αυτό που πρέπει ώστε να γίνει πραγματικότητα; Αυτό το άλλο είναι η ανάπτυξη των ανθρώπων, αντί για την ανάπτυξη των σκουπιδοπριόνων. Κάτι τέτοιο θα απαιτούσε μιαν άλλη οργάνωση της εργασίας, η οποία θα έπρεπε να πάψει να είναι αγγαρεία και να γίνει πεδίο προβολής των ικανοτήτων του ανθρώπου. Άλλο πολιτικό σύστημα, μιαν αληθινή δημοκρατία που θα συνεπαγόταν τη συμμετοχή όλων στη λήψη των αποφάσεων. Μιαν άλλη οργάνωση της παιδείας, ώστε να διαπλάθονται πολίτες ικανοί να ασκούν και να άρχονται, σύμφωνα με τη θαυμάσια έκφραση του Αριστοτέλη- και ούτω καθ' εξής.

Εννοείται ότι όλα αυτά θέτουν θεμελιώδη προβλήματα: για παράδειγμα, με ποιον τρόπο θα μπορούσε να λειτουργήσει μια αληθινή, μια άμεση δημοκρατία, όχι πια με 30.000 πολίτες, όπως στην Αθήνα της κλασσικής εποχής, μα με 40 εκατομμύρια πολίτες, όπως στη Γαλλία, ή ακόμα και με πολλά δισεκατομμύρια άτομα στην κλίμακα του πλανήτη; Προβλήματα κολοσσαίας δυσκολίας, που όμως κατά τη γνώμη μου μπορούν να λαθούν -με την προϋπόθεση ότι η πλειονότητα των ανθρώπων και των ικανοτήτων τους θα κινητοποιηθεί για τη δημιουργία λύσεων, αντί να προβληματίζεται για το πότε θα μπορέσει να αποκτήσει τρισδιάστατη τηλεόραση.

Αυτά είναι τα καθήκοντα που έχουμε μπροστά μας - και η τραγωδία της εποχής μας είναι ότι η δυική ανθρωπότητα κάθε άλλο παρά νοιάζεται για αυτά. Πόσον καιρό ακόμα η ανθρωπότητα θα κατατρύχεται από τις ματαιότητες και τις ψευδαισθήσεις που ονομάζουμε εμπορεύματα; Μια καταστροφή οποιουδήποτε είδους - οικολογική, για παράδειγμα - θα προκαλέσει άραγε μια βίαια αφύπνιση, ή μήπως την εργάνιση αυταρχικών ή ολοκληρωτικών καθεστώτων; Κανείς δε μπορεί να απαντήσει σε τέτοιου είδους ερωτήματα. Εκείνο που μπορούμε να πούμε, είναι ότι όλοι όσοι έχουν συνείδηση του φοβερά σοβαρού χαρακτήρα των ζητημάτων πρέπει να προσπαθήσουν να μιλήσουν, να ασκήσουν κριτική σε αυτή την έφερνη πορεία προς την άμβοσσο, να ξυπνήσουν την συνείδηση των συμπολιτών τους» (σελ. 128-131)

«(...) η αποσύνθεση γίνεται φανερή κυρίως μέσα από την εξαφάνιση των σημασιών και το σχεδόν απόλυτο ξεθωριασμα των αξιών. Και αυτό απειλεί μακροπρόθεσμα την επιβίωση του ίδιου του συστήματος. Όταν δηλώνεται ανοιχτά, όπως γίνεται τώρα στις δυτικές κοινωνίες, ότι η

μοναδική αξία είναι το χρήμα, το κέρδος, ότι το υπέρτατο ιδεώδες του κοινωνικού βίου είναι το «πλούτιστε» (και η δόξα της δήλωσης αυτής ανήκει, σ' ότι αφορά τη Γαλλία, στους σοσιαλιστές, οι οποίοι την έκαναν με έναν τρόπο που η Δεξιά δεν είχε τολμήσει να την κάνει), μπορεί να διερωθεί κανείς αν είναι ποτέ δυνατόν μια κοινωνία να συνεχίσει να λειτουργεί και να αναπαράγεται μονάχα σ' αυτή τη βάση.

Αν τα πράγματα είχαν έτσι, τότε οι δημόσιοι υπάλληλοι θα πρέπει να ζητούν και να δέχονται μπαξίσια για να κάνουν τη δουλειά τους, οι δικαστές να βγάζουν τις δικαστικές αποφάσεις στη δημοπρασία, οι εκπαιδευτικοί να βάζουν καλούς βαθμούς στα παιδιά των οποίων οι γονείς του έδωσαν μια επιταγή κλπ. Πριν από δεκαπέντε σχεδόν χρόνια έγραφα πως ο μόνος φραγμός για τους ανθρώπους σήμερα είναι ο φόβος των ποινικών κυρώσεων. Κατά ποια λογική όμως αυτοί που εισβάλλουν τις κυρώσεις θα είναι οι ίδιοι αδιάφοροι; Ποιος θα φυλάει τους φύλακες; Η γενικευμένοι διαφθορά που παρατηρούμε στο σύγχρονο πολιτικοοικονομικό σύστημα δεν είναι περιφερειακό ή ανεκδοτολογικό φαινόμενο αλλά έχει γίνει δομικό χαρακτηριστικό, ενδογενές στο σύστημα της κοινωνίας στην οποία ζούμε.

Αγγίζουμε έτσι εδώ έναν θεμελιώδη παράγοντα, γνωστό στους μεγάλους πολιτικούς στοχαστές του παρελθόντος και παντελώς άγνωστο στους σημερινούς δήθεν πολιτικούς φιλοσόφους, κακούς κοινωνιολόγους και άθλιους θεωρητικούς: τη στενή συνάφεια ανάμεσα σ' ένα κοινωνικό καθεστώς και στον ανθρωπολογικό τύπο (ή το φάσμα τέτοιων τύπων) που είναι αναγκαίος για να λειτουργήσει αυτό το καθεστώς. Τους περισσότερους απ' αυτούς τους ανθρωπολογικούς τύπους ο καπιταλισμός τους κληρονόμησε από τις προγενέστερους ιστορικές περιόδους; τον αδιάφορο δικαστή τον βεμπεριανό δημόσιο υπάλληλο, τον εργάτη για τον οποίον η δουλειά του ήταν, παρ' όλες τις συνθήκες, πηγή περηφάνιας. Τέτοιου είδους πρόσωπα γίνονται αδιανότητα στη σύγχρονη εποχή: αναρωτιέταις κανείς για ποιο λόγο θα αναπαράγονταν, ποιος θα τα αναπαρήγε, στο όνομα τίνος πράγματος θα λειτουργούσαν. Ακόμη και ο ανθρωπολογικός τύπος που αποτελεί δημιουργήμα του ίδιου του καπιταλισμού, ο σουμπετερικός επιχειρηματίας -που συνδυάζει την τεχνική επινοητικότητα, την ικανοτήτα να συγκεντρώνει κεφάλαια, να οργανώνει μια επιχείρηση, να διερευνά, να διεισδύει, να δημιουργεί αγορές -, είναι υπό εξαφάνιση. Αντικαθίσταται από διευθυντικές γραφειοκρατίες και από κερδοσκόπους.

Κι εδώ πάλι, όλοι οι παράγοντες συγκλίνουν σε αυτό το αποτέλεσμα. Πατί τα πασχίζει κανείς να παραγάγει και να πουλήσει, τη στιγμή που μια σωστή κίνηση με τα επιτόκια στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης ή αλλού μπορεί να αποφέρει μέσα σε μερικά λεπτά 500 εκατομμύρια δολάρια; Τα ποσά που διακυβεύονται στην κερδοσκοπία κάθε εβδομάδα είναι της τάξης του ετήσιου ΑΕΠ των ΗΠΑ. Το αποτέλεσμα είναι η διοχέτευση των πιο «επιχειρηματικών» στοιχείων προς αυτού του τύπου τις δραστηριότητες, οι οποίες είναι εντελώς παρασιτικές, από τη σκοπιά του ίδιου του καπιταλιστικού συστήματος.

Αν αθροίσουμε όλους αυτούς τους παράγοντες και λάβουμε επιπλέον υπόψη την ανεπανόρθωτη καταστροφή του γήινου περιβάλλοντος που επιφέρει αναγκαστικά η καπιταλιστική «μεγέθυνση» (αναγκαίος όρος, η ίδια, της «κοινωνικής ειρήνης»), μπορούμε και οφειλούμε να αναρωτηθούμε για πόσον καιρό ακόμα θα μπορεί να λειτουργεί το σύστημα» (σελ. 123-124)

Κ. Καστοριάδης, Η άνοδος της ασημαντότητας, μτφ

Κ.Κουρεμένος, Υψηλόν,

Μπορείτε να διαβάσετε ή να χαζέψετε το βιβλίο online:

ανεβασμένο στο Scribd

ΠΗΓΗ: http://roadartist.blogspot.gr/2012/12/blog-post_3.html

photo: Ηλίας Πούλος

Tο All Is One, παράσταση χορού με ζωντανή μουσική, "ανέβηκε" στις 7 Σεπτεμβρίου στον χώρο τέχνης "14η μέρα" στην Αθήνα και στις 8 και 9 Σεπτεμβρίου στο "Νταμάρι του Ρόζη" στη Μάνδρα. Ο χώρος αυτός αποτέλεσε και αποτελεί ανάμνηση, έμπνευση στη σημείο αναφοράς για τη συνέχιση της ανα-δημιουργίας του ενώ από τις πρόβες μέσα σ' αυτόν, δημιουργήθηκαν οι πρώτες κινησιολογικές αναφορές της παράστασης.

Από το σύνολο δεκατριών καλλιτεχνών εκτυλίχθηκαν σκηνές με διαφορετικές χορευτικές τεχνοτροπίες και μουσικά στηλ. Κάποια απαυτά ήταν ρομαντικά με υπόκρουση βαλς, άλλα παραδοσιακά, κλασσικά, ρεμπέτικα κ.α.. Σημαντικό ρόλο για την επιλογή και την αλληλουχία των ενοτήτων έπαιξε η μουσική, στην οποία έχω από μικρός αδυναμία... Από τους χορούς συμπεριλαμβάνονταν ο σύγχρονος, το ζεϊμπέκικο, ο κλασσικός, μεταξύ άλλων.

Όλαυτά τα ετερογενή στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν γιατί ανάλογες είναι οι συνθήκες της σύγχρονης ζωής. Τα ερεθίσματα ποικίλα και διαφορετικής προέλευσης, φυσης, ετερόκλητα, πολλές φορές αντιφατικά. Ποιά είναι η στάση/κίνηση του σημερινού ανθρώπου: Μερικές προτάσεις δόθηκαν στο έργο: ο αγώνας, η συλλογικότητα, η πίστη στις πανανθρώπινες αξίες, η δημιουργική κριτική αυτού που μας παραδόθηκε, η αξιοποίηση του.

Η αγάπη μου για τον συγκεκριμένο χώρο του λατομείου, στα όρια της εμμονής, με κάνει ώστε βλέποντας την πέτρα να μου θυμίζει σωμικά ζώντα οργανισμού ή τους προγόνους μας που μας θυμίζουν ότι με τη Γη και με τη Φύση είμαστε Ένα (αντίθετα από τα ιδεολογικά ρεύματα του "εξορθολογισμού" και εξουσίασης της φύσης, του ανθρώπου, της οικονομίας). Έτσι οδηγήθηκα στο να χρησιμοποιήσω "την πέτρα" σαν περιβάλλον δράσης σαν ακηνικό χώρο. Η δύσκολη οικονομική συγκυρία δε, στάθηκε καλή δικαιολογία για να καθησυχάσω κατά την προετοιμασία σαους απορούσαν για την ανυπαρξία σκηνικών αντικεμένων... Είναι υπέροχο να χορεύεις σε τέτοιο περιβάλλον μαζί του. Παιζεις έναν ήχο κι Αυτός απαντάει μέσω του αντίλαουν. Και διατηρεις πάντα μία απαλή και χαμηλότονη συνοδεία που εκλεπτύνει τις αισθήσεις, αέρας, χρώματα, σχήματα, κουδουνίσματα κατσικών, σύννεφα, μιρωδιές...

Ένα απολαυστικό πολύμηνο έργο εκτυλισσόταν μπροστά μου πολύ πριν την παρουσίαση του εν λόγω... Ήταν η αντίδραση των ανθρώπων στο άκουσμα της επιθυμίας μου να κάνω εκεί για πρώτη φορά μια παράσταση χορού. Ερωτηματικά, αμφισβήτηση, απορία, θαυμασμός, εξηγήσεις, δυσκολίες, ενθουσιασμός, συγχαρητήρια, και εν τέλει, βοήθεια, συμπαράσταση, χορηγίες, συμμετοχή! Τελικά όσο απολαυστικό είναι να περπατάς έναν δρόμο για πρώτη φορά, άλλο τόσο είναι να κάνεις μια νέα σκέψη, να σου δίνεται μια νέα δυνατότητα, ιδιαίτερα όταν δεν φανταζόσουν την πιθανότητα να συμβεί. Κι όταν αλλάζει μια σκέψη και ανοίγει ένας ορίζοντας, αλλάζει ο λόγος και η πράξη, η πραγματικότητα και η κοινωνία. Όλη αυτή η δράση,

όλος αυτός ο δρόμος εξελισσόταν μπροστά μου, στις συμπεριφορές και στα μάτια των ανθρώπων.

Πιστεύω στον χορό γιατί αντικατοπτρίζονται σ' αυτόν τα ταξίδια του νου, οι επιθυμίες, οι καταβολές. Πιστί μπορούμε να χαρέψουμε μαζί. Πιστί συνυπάρχει με τη μουσική. Πιστεύω στη μουσική γιατί αλλάζει τον χώρο, κάνει ευτυχισμένους ανθρώπους, διαστέλλει τον χρόνο, ο οποίος περίτρανα διατυπωνίζει την προσκαρπόττη μας και τί πο πρόσκαιρο από ένα σώμα, από έναν χορό... Όλα συνδέονται. All Is One.

Υ.Γ. Οι παραστάσεις πραγματοποιήθηκαν χάρην των χορηγιών φυσικών προσώπων και φορέων, ως επί των πλείστων κατοίκων της περιοχής της Μάνδρας. Μία τέτοια ενέργεια αποτελεί συλλογικό άθλο στην εποχή μας και θάθελα να ευχαριστήσω τους χορηγούς του έργου: τις οικογένειες Παναγιώτη Ρόζη και Αντιγόνης Ρόζη, τον Παναγιώτη Πέππα (Παραδοσιακή Ταβέρνα Βελατούρης), τον Κώστα Πέππα-Σκαφίδα (Οικοδομικά Υλικά), την καλλιτεχνική ομάδα A4M (Αφορμή), τον Τιμολέων Τσάμο (Ηλεκτρολογίο Αυτοκινήτων), το ραδιοταξι Αιόλος, τον Βασιλή Ρεντούμη (Παραδοσιακή Ταβέρνα "Ελιά"), την Στέλλα Ανδρώνη (Σχολή Χορού), τον Χρήστο Μαρούγκα (Λάφος Καφέ), τον δήμο Μάνδρας-Ειδουλλίας, τον δήμο Ελευσίνας, τον Ιωσήφ Αρμάσ (Επισκευές - Χορδιστής Πιάνων), το περιοδικό Δημοφών, τον Νίκο Ζαφείρη, τον Παναγιώτη Μίχαλη, τον Δημήτριο Αποστόλου, την Άννα Παναγιωτοπούλου, την Βάλια Κωνσταντοπούλου (Σχολή Χορού και Μουσικής), τους Αδερφούς Γεωργίου Φίλη (Ειδή Γενικού Εμπορίου). Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τους εθελοντές/υποστηρικτές: Μαρία Αντωνίου, Όλγα Αργυρίου, Κατερίνα Μάλλιου, Μελέτης Παπακωνσταντίνου, Λαμπρινή Τσίου, καθώς επίσης και τους Θέκλα Δούκα, Χαράλαμπο Καζαντζήδη, Έλενα Πέππα, Αρίστο Πέππα, Ήλια Πούλο, Βαγγέλη Ντακοβάνο, Juan-Sebastian Seguin για τη συνδρομή τους. Χορηγός επικοινωνίας, Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ. Χορογραφία: Ταξιάρχης Βασιλάκος με τη συμμετοχή της ομάδας. Βοηθός χορογράφου και σκηνικός συντονισμός: Ελευθερία Κάμη. Καλλιτέχνες: Μαρίζα Βαμβουκλή (ακκορντέον), Ταξιάρχης Βασιλάκος (χορός, πιάνο), Μαρία Γιάνναρου (χορός), Αλέξης Κωτσόπουλος (τραγούδι, κιθάρα, χορός), Σοφία Μουλακάκη (ακκορντέον), Άρια Μπουμπάκη (χορός), Ξανθούλα Ντακοβάνο (τραγούδι, νυκτόνι), Σταύρος Πουλιδής (τραγούδι, κρητικό λαούτο), Γιάννης Στάμου (κλαρίνο), Μανώλης Σύριος (τραγούδι), Βαγγέλης Τελώνης (χορός), Γεώργιος Φλαδερέφεας (σολιστ στο πιάνο), Μαρία Φουντούλη (χορός). Ευγενική συμμετοχή, Φανή Στάμου. Τεχνικός ήχου, Γιώργος Ντακοβάνος. Αφίσα, Andrea Echom.

Τέλος, θάθελα να συλλυπηθώ τα παιδιά και τους κοντινούς ανθρώπους της Αντιγόνης Ρόζη, που μας άφησε λίγο καιρό μετά τις παραστάσεις. Μία γυναίκα που παρόλο που τη γνωρίσα ήταν, μούχει εμβιδώθει στο μασάλ ο γενναίος χαρακτήρα της και η ευθύτητά της. "Χαιρετισμούς δώστε σε όλους!"

Περιβάλλον & φυσικές καταστροφές

Ta τελευταία χρόνια με δύο και αυξανόμενη συχνότητα, η παγκόσμια κοινή γνώμη και οι επιστήμονες απασχολούνται και παράλληλα ανησυχούν από τις καταστροφές που προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα. Η συχνή εκδήλωση σεισμών, οι αλλεπάλληλες πλημμύρες, οι κατολισθήσεις και άλλα φαινόμενα, δίνουν την εντύπωση μιας ολοένα επιταχυνόμενης διαδικασίας αλλαγών στην γήινη επιφάνεια που οφείλεται σε εξαγενείς και ενδογενείς δυνάμεις.

O αρκετά γενικευμένος όρος της καταστροφής αποδίδεται σε φαινόμενα που επηρεάζουν τις ανθρώπινες κοινωνίες με τον πιο δραματικό τρόπο, δηλαδή απώλειες ζωής και περιουσίας. Πιο συγκεκριμένα, η καταστροφή αποτελεί μια σοβαρή διαταραχή της λειτουργίας της κοινωνίας, που προκαλεί εκτεταμένες ανθρώπινες, υλικές και περιβαλλοντικές απώλειες οι οποίες ξεπερνούν την ικανότητα της πληγείσας κοινωνίας να τις αντιμετωπίσει βασιζόμενη μόνο στις δικές τις δυνάμεις. Οι καταστροφές είναι γεγονότα που λαμβάνουν χώρα όταν ένας σημαντικός αριθμός ανθρώπων εκτίθεται σε κινδύνους στους οποίους είναι τρωτοί, καταλήγοντας σε τραυματισμούς ή απώλειες ζωής, συχνά σε συνδυασμό με καταστροφή περιουσιών και συνηθικών διαβίωσης.

Συνήθως οι καταστροφές εκτιμώνται με μερικά ποσοτικά κριτήρια όπως οι απώλειες ζωών και οι ζημιές που προκλήθηκαν, αλλά και με τον αριθμό των ανθρώπων που επηρεάζονται με διάφορους τρόπους από αυτές. Η εκτίμηση όμως των ζημιών που προκαλούνται από κάποια καταστροφή ποικίλει καθώς οι μικρές καταστροφές μπορεί να προκαλέσουν μεγάλες υλικές ζημιές στις πολύ αναπτυγμένες χώρες ενώ μεγάλες καταστροφές σε φτωχές χώρες μπορεί να προκαλέσουν μικρές ζημιές

εφόσον εκεί δεν υπάρχουν πολύτιμα αντικείμενα ή ακριβές κατασκευές. Συνήθως στις φτωχές χώρες τα καταστροφικά γεγονότα προκαλούν πολλά δυστυχήματα, ενώ στις πολύ αναπτυγμένες και πλούσιες χώρες μεγάλες υλικές ζημιές. Οι επιπτώσεις από ένα τέτοιο γεγονός μπορεί να είναι μεγάλες και στην περίπτωση κοινωνίων που βρίσκονται στο στάδιο της βιομηχανοποίησης και που δεν έχουν αναπτύξει ακόμα ολοκληρωμένα σχέδια αντιμετώπισης και αποκατάστασης των καταστροφών.

Οι καταστροφές παρουσιάζουν ποικίλους γενεσιοναργούς μηχανισμούς, τρόπους και χρονικές κλίμακες εκδήλωσης, καθώς επίσης και ποικίλες συνέπειες. Στην περίπτωση των φυσικών καταστροφών γενεσιοναργός μηχανισμός είναι οι ίδιες οι φυσικές διεργασίες. Η Γη είναι ένας πλανήτης στον οποίο κυριαρχούν οι συνεχείς μεταβολές και χαρακτηρίζεται από ευαίσθητες ισορροπίες. Η λιθόσφαιρα, η υδρόσφαιρα, η τροπόσφαιρα και η βιόσφαιρα βρίσκονται σε διαρκή κίνηση και αλληλεπίδραση και συχνά εκδηλώνονται φαινόμενα που είναι απόλυτα φυσικά και αναμενόμενα, που όμως για τον άνθρωπο μπορεί να είναι καταστροφικά, όταν επηρεάζουν το χώρο που δραστηριοποιείται ή τον πλανήτη ολόκληρο.

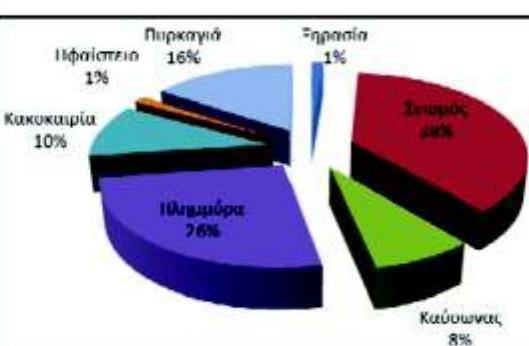
Οι φυσικές καταστροφές προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα, σε συνδυασμό πάντα με την ύπαρξη ανθρώπινης δραστηριότητας που αποτελεί βασικό παράγοντα για την δημιουργία μιας καταστροφής. Ένα ιδιάιτero παράδειγμα φυσικής καταστροφής είναι η περιβαλλοντική υποβάθμιση, η οποία εκτός του ότι έχει μεγάλες περιβαλλοντικές επιπτώσεις μπορεί να προκαλέσει μετακινήσεις μεγάλων τημάτων πληθυσμού και κατά συνέπεια κοινωνική αναταραχή.

Οι περισσότερες καταγεγραμμένες καταστροφές στην Ελλάδα κατά τον 20ο αιώνα οφείλονταν σε μεγάλους σεισμούς, με πολυάριθμα θύματα. Συχνότερα από άλλες καταστροφές εμφανίζονται οι πλημμύρες, οι δασικές πυρκαγιές και οι καύσωνες, προκαλώντας θύματα και μεγάλες οικονομικές απώλειες. Λιγότερο συχνές είναι οι καταστροφές που προέρχονται από ηφαιστειακές εκρήξεις, ηφασίες και θύελλες.

Όπως παρατηρείται στο παρακάτω διάγραμμα, τον τελευταίο αιώνα η μεταβολή των καταστροφών ακολουθεί την τάση που εμφανίζεται παγκοσμίως, οπότε γίνεται λόγος για ραγδαία αύξηση του αριθμού των καταστροφικών φαινομένων από την δεκαετία του 1970 και έπειτα. Παρατηρείται ότι ενώ μέχρι τότε εμφανίζονταν λιγότερες από μία κατά μέσο όρο καταστροφές ετησίως, στην περίοδο που διανύουμε σήμερα ο μέσος όρος είναι πάνω από τέσσερις καταστροφές ετησίως.

Κατερίνα Βασιλάκου ●
Msc Γεωλόγος

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΕΤΟΣ (1900 - 2010)

